

LEKTURY STARE I NOWE

O studiowaniu filozofii i nie tylko*

Jacek Juliusz Jadacki jest profesorem Uniwersytetu Warszawskiego, autorem i współautorem kilku znaczących monografii oraz licznych artykułów poświęconych m.in. propedeutyce filozofii.

Prezentowana tu książka nie jest adresowana tylko do studiujących, bądź zamierzających studiować filozofię, co mógłby sugerować jej tytuł. Informacje i rady, jakie zawiera, mogą się przydać każdemu, kto zainteresowany jest metodami poszerzania i pogłębiania swojej wiedzy. Znajdzie w niej bowiem odpowiedź na pytania: jak szukać potrzebnych informacji, jak sporządzać notatki z książek i wykładów, jak utrwalać zdobytą wiedzę, jak uczestniczyć w dyskusjach (naukowych i nie tylko), jak pisać prace (zaliczeniową, egzaminacyjną, magisterską). Wszystko to podane metodycznie, klarownie i przystępnym językiem.

Zamiast wstępu Autor przytacza fragment wykładu *O dostojności Uniwersytetu*, jaki Kazimierz Twardowski wygłosił w 1932 roku we Lwowie z okazji nadania mu przez Uniwersytet Poznański dyplomu h.c. filozofii. Przesłania tego wykładu doskonale korespondują z celem, jaki w istocie realizuje J. Jadacki w swej publikacji. Jest nim uświadomić młodym ludziom trudności, jakie wiążą się ze zdobywaniem wiedzy, a także przygotować ich do samokształcenia i kształcenia na wyższym poziomie (głównie uniwersyteckim).

W poszczególnych rozdziałach poddaje J. Jadacki opisowi i analizie m.in. procedury, które mają zapewnić możliwie pełną realizację założonych celów. Zaopatruje je lapidarnymi ale niezwykle celnymi, a niekiedy też dowcipnymi, „dobrymi radami”. Oto niektóre z nich: „Aby zrozumieć, o co chodzi, musisz już coś wiedzieć”; „Czytaj lepiej mniej, ale dokładniej”; „Pamiętaj, że bez powtarzania, 1/2 nowych treści zapomnisz po upływie godziny, 2/3 — po upływie dnia, 3/4 — po upływie tygodnia, 5/6 — po upływie miesiąca”; „Słuchaj, czytaj i ucz się z piórem w rękę. *Nulla dies sine lineal*”; „Zamiast zasady: zapamiętać — zdać — zapomnieć, stosuj zasadę; zrozumieć — zapamiętać — zdać — zastosować”; „Mów tak, abyś sam siebie rozumiał”; „Kto zbyt dużo bierze od innych, ten odwyka od samodzielnego myślenia”; „Poprzestaj na zdrowym rozsądku, jeśli masz go stracić na rzecz ćwierć-wiedzy”.

Dla pełniejszego udokumentowania omawianych procedur, a pewnie też ich większego uwiarygodnienia, J. Jadacki obszernie odwołuje się do tekstów tak wybitnych uczonych, a zarazem nauczycieli jak: K. Twardowski, W. Tatarkiewicz, K. Ajdukiewicz, J. Łukasiewicz, T. Czeżowski, T. Kotarbiński, R. Ingarden, I. Dąmbska, M. Ossowska i inni.

Teksty te służą też Autorowi jako materiał analizy. W rozdziale czwartym, zatytułowanym „Utrwalanie wiedzy czyli jak przygotować się do egzaminu”, daje np. konkretne przykłady metody sporządzania streszczenia (abstraktu) z tekstu J. Łukasiewicza *O twórczości w nauce*, oraz z tekstu K. Ajdukiewicza *O wolności nauki* (ich fragmenty zostały zamieszczone w książce).

Nie tylko piszącemu pracę egzaminacyjną czy magisterską przydadzą się rady J. Jadackiego, tyżące kryterium jakie powinna spełniać każda praca pisemna, mająca ambicje naukowe. Jego zdaniem praca taka musi zawierać w kolejności następujące elementy: 1) zadanie pracy, 2) uzasadnienie wyboru, 3) stan badań, 4) przyjęta siatka pojęciowa, 5) zastosowane sposoby badania, 6) opis badań, 7) objaśnienie wyników, 8) wnioski z badań, 9) możliwe zastosowania.

Prezentowana tu publikacja spełnia zarówno rolę swoistego poradnika i przewodnika. Ułatwia bez wątpienia przyswojenie sobie technik i metod zdobywania i utrwalania wiedzy. Pozwala też na zweryfikowanie stosowanych dotąd, zwłaszcza w szkole średniej, sposobów uczenia się.

Interesującym uzupełnieniem głównej części wykładu jest tekst Elżbiety Olender-Dmowskiej, poświęcony roli, jaką może spełniać komputer w procesie zdobywania wiedzy (zwłaszcza na studiach). Książka zawiera też tytuły najważniejszych encyklopedii, słowników i czasopism (polskich i obcojęzycznych) dotyczących filozofii oraz wybór pozycji z zakresu propedeutyki i historii filozofii.

Ryszard Jadczak

* Jacek Juliusz Jadacki, *Jak studiować filozofię*, Warszawa 1994, Wydawnictwo Wydziału FiS Uniwersytetu Warszawskiego.